

Tweeminutendebat 8 december: lijn onderwerpen uit debatdossiers

Post-COVID (debatdossier 15/12 versie 2/12)	4
Spreeklijn.....	4
Factsheet Post-COVID.....	7
Factsheet Zorgprofessionals met post-COVID klachten.....	10
Q: Hoe staat het nu met de financiële tegemoetkoming voor zorgmedewerkers met langdurige post-COVID klachten?.....	14
Q: Waarom is de Raad van State om advies gevraagd. Dit is toch een politiek besluit?.....	15
Q: Hoe ziet het voorstel voor de tegemoetkoming eruit?.....	16
Optimalisatie van ziekenhuiszorg (debatdossier 15/12 versie 2/12)	18
Spreeklijn: Is de zorg voorbereid op een nieuwe opleving van COVID?.....	18
Factsheet Implementatie adviezen Expertteam COVID-zorg.....	21
Vaccineren (debatdossier 15/12 versie 2/12)	24
Spreeklijn: Stand van zaken najaarsronde.....	24
Spreeklijn: Analyse RIVM artikel 88.000 voorkomen ziekenhuisopnames en effecten herhaalprik in de najaarsronde.....	26
Spreeklijn: Vaccinatie kinderen van 6 maanden tot 6 jaar.....	28
Spreeklijn: Communicatie najaarsronde.....	29
Oversterfte-onderzoek (debatdossier 15/12 versie 2/12)	32
Spreeklijn.....	32
Factsheet Oversterftcijfers.....	34
Factsheet Oversterfteonderzoek.....	36
Factsheet Datatoegang oversterfteonderzoek.....	37
Q: Wordt 2022 nu ook betrokken in dit onderzoek? Zo nee, waarom niet?.....	38
Kwetsbare groepen (debatdossier 28/9)	
Factsheet Medisch kwetsbaren.....	40
Q: Wat doet het kabinet voor de medisch kwetsbaren?.....	42
Q: Op welke manier betreft het kabinet de (medisch) kwetsbaren bij het coronabeleid en wat wordt er gedaan met de aanbevelingen van #VergeetOnsNietErnst?.....	43
Sectorplannen en maatregelenladders (debatdossier 28/9)	
Coronatoegangsbewijs (debatdossier 15/12 versie 8/12)	
Factsheet Coronatoegangsbewijs.....	46
Spreeklijn coronatoegangsbewijs.....	47
Spreeklijn DCC.....	48

Q: Het ctb is niet effectief. Waarom overweegt het kabinet dan toch om een wetsvoorstel ctb voor te bereiden?.....	49
Q: Waarom heeft het kabinet besloten om het wetsvoorstel ctb niet mee te nemen in de Eerste tranche Wpg?.....	50
Q: Zou een CTB op basis van zelftesten een oplossing kunnen zijn zoals enkele sectoren voorstellen?.....	51
Ventilatie (debatdossier 28/9)	
Spreeklijn ventilatie.....	52
Q: Hoe gaat u communiceren over ventilatie?.....	54
Q: Welke onderzoeken lopen er nu naar ventilatie?.....	56
Q: Welke acties worden er binnen het onderwijs genomen mbt ventialtie voor komend schooljaar?.....	57
Factsheet ventilatie.....	59
Zorgpersoneel met COVID-19 (debatdossier 15/12 versie 8/12)	60
Factsheet Implementatie adviezen Expertteam COVID-zorg.....	21
Q: Hoe staat nu met de financiële tegemoetkoming voor zorgmedewerkers met langdurige post-COVID klachten??.....	64
Q: Waarom is de Raad van State om advies gevraagd. Dit is toch een politiek besluit?.....	65
Overzicht toezeggingen CD 28/09	66
Overzicht moties en status	68

3 - 5

5.1.2i Concept

Factsheet Post-COVID

Onderwerp: Post-COVID	
Kernboodschap	<ul style="list-style-type: none"> • Ik acht wetenschappelijk onderzoek, waaronder biomedisch onderzoek, zonder meer nuttig om tot een diagnose en behandeling te komen. • Naar aanleiding van de motie Hijink en Paulusma (landelijk expertisecentrum, verzameling kennis en expertise) hebben er gesprekken plaatsgevonden met de veldpartijen. • Uit deze gesprekken kwam naar voren dat het veld twee trajecten noodzakelijk acht en daar ook actief aan wil bijdragen. Dit betreft een overkoepelende kennisagenda en een expertisecentrum. • Momenteel zijn de (vervolg)gesprekken met het veld gaande. • Naar verwachting start de uitwerking van de kennisagenda in Q1 van 2023. • Naar verwachting start de uitwerking van het expertisecentrum ook in Q1 van 2023, maar het geld hiervoor moet nog geclaimd worden (middels voorjaarsnota). • Bullet over ambities EU-niveau (Gezondheidsraad 8 en 9 dec). PM
Argumentatie	<ul style="list-style-type: none"> • Met de huidige inspanningen op het gebied van onderzoek, beleid en ondersteuning (incl. communicatie) heb ik er vertrouwen in dat de komende periode de kennis zal toenemen en breder in de samenleving gehoor vindt, opdat de aandacht, ondersteuning en zorg voor mensen met post-COVID steeds beter wordt. • Het is belangrijk om nationale en internationale post-COVID onderzoeken te bundelen in een kennisagenda.
Politieke afspraken	<ul style="list-style-type: none"> • De motie Omtzigt c.s. (bevorderen structureel meer onderzoek)¹: U kunt hierover aangeven dat we met het veld werken aan de kennisagenda post-COVID en dat daaruit onder meer zal blijken of en welk onderzoek nodig is. Verder bevordert VWS via ZonMw studies naar post-COVID via het deelprogramma "COVID-19 aanhoudende klachten en nazorg". • De motie Hijink en Paulusma (landelijk expertisecentrum, verzameling kennis en expertise)²: Na overleg met de veldpartijen, werken NFU en C-support de vormgeving van een expertisecentrum nader uit. Daarbij worden ook de patiëntenorganisaties betrokken.

¹ Motie 25295, nr. 1916, lid Omtzigt c.s.

² Motie 25295, nr. 1892, leden Hijink en Paulusma

	<ul style="list-style-type: none"> • De motie Paulusma c.s. (biomedisch onderzoek)³: Via ZonMw lopen op dit moment achttien onderzoeken naar post-COVID, waarvan twaalf biomedisch van aard dan wel met een biomedische component. Bij de kennisagenda wordt bekeken welke onderzoeken nationaal en internationaal lopen, inclusief de biomedische onderzoeken, en of aanvullend onderzoek nodig is. • In het rapport van de Gezondheidsraad uit februari 2022⁴ wordt tevens de link gelegd tussen het Post-COVID-Syndroom en langdurige klachten na andere infectieziekten (bijvoorbeeld na een infectie met het Epstein Barr Virus (ziekte van Pfeiffer) en bacteriële infecties zoals Coxiella burnetti (Q-koorts) en Borrelia burgdorferi (ziekte van Lyme). In dit advies kwam naar voren dat een deel van de patiënten met onder andere deze infectieziekten nog maanden tot jaren na de acute fase van de infectie last hielden van vermoeidheids- en benauwdheidsklachten, psychische problemen en een verminderde kwaliteit van leven.
Stand van zaken	
Feiten en cijfers	<p><u>Onderzoeken door ZonMw</u> VWS financiert via ZonMw onderzoek naar de diagnostiek, behandeling en organisatie van zorg van post-COVID. Hiervoor heeft ZonMw het deelprogramma 'COVID-19 aanhoudende klachten en nazorg' gestart. Voor het deelprogramma is in totaal € 7,81 miljoen beschikbaar gesteld met een looptijd van 2021 t/m 2024.</p> <p><u>LongCOVID-onderzoek RIVM</u> Het RIVM onderzoekt met het LongCOVID-onderzoek⁵ de lange termijn gezondheidsimpact van COVID-19, als onderdeel van het brede COVID-programma van het RIVM. Hiervoor is ca. €1 miljoen voor begroot in het COVID-programma van het RIVM voor de periode van 2021 t/m 2023.</p> <p><u>Onderzoek C-support</u> Ook zijn er middelen beschikbaar voor onderzoek vanuit het budget voor C-support, dit betreft ca. € 0,5 miljoen over de periode 2021 t/m 2023.</p>
Overig	i. Zicht op aantal personen met Post COVID

³ Motie 25295, nr. 1909, lid Paulusma c.s.

⁴ [Advies Langdurige klachten na COVID-19 | Advies | Gezondheidsraad](#)[Advies Langdurige klachten na COVID-19 | Advies | Gezondheidsraad](#)[Advies Langdurige klachten na COVID-19 | Advies | Gezondheidsraad](#)

⁵ [LongCOVID-onderzoek | RIVM](#)

(zoals heikele punten en pers)	<ul style="list-style-type: none"> - Afgelopen weken besteedden de media ruimschoots aandacht aan de (grote) aantallen patiënten met post-COVID. - Omdat er in de wetenschap nog geen eenduidige definitie van post-COVID wordt gehanteerd, variëren de prevalentiecijfers. - Uit een recent onderzoek⁶ blijkt dat één op de acht mensen die een COVID-infectie hebben doorgemaakt aangeven langdurig klachten te ervaren. Dit heeft grote invloed op de persoonlijke en professionele levenssfeer van diegenen die dit treft. - Eerder heeft het NIVEL geconcludeerd dat, afhankelijk van de definitie van Post COVID, 20 – 37% van de coronapatiënten post-COVID-klachten ontwikkelde. <p>ii. Maatschappelijke en politieke wens naar meer biomedisch onderzoek</p> <ul style="list-style-type: none"> - De politiek, media, onderzoekers en zorgpersoneel benadrukken al enkele maanden het belang van meer biomedisch onderzoek naar post-COVID. - Zij geven hierbij aan dat dit in het buitenland (Verenigde Staten, Duitsland) al op veel grotere schaal gebeurt. - Tevens wordt vaak de link gelegd met langdurige klachten naar aanleiding van andere infectieziekten (ME/CVS, ziekte van Pfeiffer) - U kunt aangeven dat ZonMw kijkt welke samenhang er is met biomedisch onderzoek op het terrein van andere infectieziekten.
--------------------------------	---

⁶ Lifelines-onderzoek

Factsheet Zorgprofessionals met post-COVID klachten

NB. De factsheet en de Q&A's worden nog aangepast nadat de voorlichting van de Raad van State openbaar is (naar verwachting 5 december).

Onderwerp: Zorgprofessionals met post-COVID klachten	
Kernboodschap	<ul style="list-style-type: none"> • Het kabinet vindt het schrijnend dat zorgmedewerkers die tijdens de eerste golf hebben gezorgd voor COVID-patiënten, nu ernstige gevolgen ondervinden van langdurige post-COVID klachten. • In persoonlijke gesprekken die ik met zorgverleners heb gevoerd, is mij duidelijk geworden wat voor een impact post-COVID heeft op hun persoonlijke leven. • Het kabinet wil iedereen met post-COVID zo goed mogelijk ondersteunen en bovendien waar mogelijk inzetbaar houden voor de arbeidsmarkt. Daarvoor is eerder al een breed pakket aan ondersteuningsmaatregelen ontwikkeld. • Er wordt bijvoorbeeld onderzoek gedaan om een beter beeld te krijgen van de klachten en effectieve behandeling van post-COVID. En paramedische herstellzorg wordt tijdelijk vanuit het basispakket vergoed. • Ook zijn er maatregelen om zorgwerknemers aan het werk te houden, zoals de subsidieregeling voor het behoud van langdurige zieke zorgwerknemers. • Aanvullend hierop is deze zomer verkend of we iets kunnen doen voor de groep zorgmedewerkers die tijdens de eerste golf een besmetting heeft opgelopen en nu wegens langdurige post-COVID klachten minder of helemaal niet meer kan werken. • Op verzoek van het kabinet heeft de Raad van State gekeken naar het voornemen om een onverplichte tegemoetkoming te verstrekken aan een specifieke groep zorgmedewerkers. • Deze voorlichting heb ik uw Kamer op 5 december toegestuurd. • Het kabinet zal hierover zo spoedig mogelijk een besluit nemen en zal de Kamer hierover informeren.
Argumentatie	<p><u>Post-COVID i.r.t. het sociale zekerheidsstelsel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgmedewerkers die langdurig ziek zijn, ondervinden daarvan inkomensgevolgen. In het tweede ziektejaar ontvangen sommigen nog slechts 70% van hun salaris. Bij instroom in de Wia vanaf het derde ziektejaar kan sprake zijn van verdere inkomenssteruggang. Sommige zorgverleners met post-COVID zijn inmiddels zo lang ziek dat zij zijn ingestroomd in de Wia. • Het stelsel van sociale zekerheid biedt een vangnet in geval van ziekte en/of arbeidsongeschiktheid. Kabinet Rutte III heeft in juni 2020 reeds aangegeven dat COVID geen reden is om daarop aanpassingen te doen. • Zowel vanuit de vakbonden (CNV en FNV) als vanuit de Tweede Kamer wordt een beroep op de overheid gedaan om zorgmedewerkers te compenseren als zij inkomensgevolgen

	<ul style="list-style-type: none"> • hebben van langdurige klachten na een COVID-besmetting (post-COVID). De vakbonden vinden dat de staat aansprakelijk is voor de schade die zorgmedewerkers als gevolg van post-COVID lijden; daarom zou de overheid volgens hen wat moeten doen voor zorgmedewerkers met inkomensgevolgen door post-COVID. <p><u>Verkenning zomer 2022 t.a.v. ondersteuning van zorgmedewerkers met post-COVID uit de eerste golf</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Afgelopen zomer is interdepartementaal verkend hoe verder invulling kan worden gegeven aan de aanpak van de problemen van de eerste golf-groep van zorgmedewerkers. Een voorstel voor het vervolg hierop is opgesteld: een onverplichte tegemoetkoming aan zorgmedewerkers die in de eerste golf zorg hebben verleend aan COVID-patiënten en/of daar nauw bij betrokken waren en in die periode COVID-19 hebben opgelopen en als gevolg daarvan langdurig ziek zijn geworden. • Het kabinet heeft de wens geuit dit voorstel juridisch breder te laten wegen door de Raad van State (een 'verzoek om voorlichting' te doen). De minister van LZS heeft het verzoek om voorlichting op 28 september ter info aan de TK aangeboden. • Op 5 december heeft de Raad van State zijn voorlichting gepubliceerd. De Kamer is hierover geïnformeerd.
Context	<ul style="list-style-type: none"> • FNV en CNV hebben aangekondigd een kort geding tegen de staat te zullen aanspannen om vergoeding voor zorgmedewerkers af te dwingen, maar eerst te zullen wachten totdat de voorlichting van de Raad van State is gepubliceerd. VWS heeft tot op heden geen dagvaarding ontvangen. • Het vraagstuk van inkomensgevolgen voor zorgmedewerkers met langdurige klachten na een COVID-besmetting is in april 2021 voor het eerst door FNV geagendeerd voor een bestuurlijk overleg met vakbonden, beroeps- en werkgeversorganisaties. FNV vindt dat de overheid een tegemoetkoming moet geven voor de gezondheids- en financiële schade van zorgmedewerkers vanwege de grote risico's die zorgmedewerkers hebben gelopen. FNV verwijt de overheid dat zorgmedewerkers onbeschermd hebben gewerkt door: <ul style="list-style-type: none"> - gebrek aan persoonlijke beschermingsmiddelen, - onduidelijke en onvolledige (preventie)richtlijnen van het RIVM, - onzekerheid over besmette patiënten/cliënten of collega's door het beperkt testen. • FNV gaat uit van aansprakelijkheid van de overheid. VWS stelt zich op het standpunt dat van aansprakelijkheid geen sprake is.
Politieke afspraken	Op 28 juni 2022 is de motie Paulusma-Bikker met een ruime meerderheid aangenomen. Deze motie verzoekt de regering zo spoedig mogelijk, maar ten minste binnen twee maanden met een brief te komen waarin staat op welke manier verder

	<p>invulling zal worden gegeven aan de aanpak van de problemen van de eerste golf-groep (zorgmedewerkers en soms ook ander essentieel personeel, zoals onderwijspersoneel) en dan in het bijzonder als het gaat om financiën, her- en bijscholing en mogelijke re-integratie. In het debat van 28 juni jl. is afgesproken deze motie te focussen op enkel zorgmedewerkers.</p> <p>Op 16 september 2022 is de Kamer geïnformeerd dat de uitkomsten van de verkenning eerst worden voorgelegd aan de Raad van State en dat daarom de termijn van twee maanden niet wordt gehaald. Naar aanleiding van deze uitstelbrief hebben Paulusma en Bikker schriftelijke Kamervragen gesteld. Daarin is aangegeven dat de minister van LZS op één moment met een integrale reactie komt op de motie, aangezien alle onderdelen betrekking hebben op de vraag hoe deze groep te ondersteunen.</p> <p>Bij de begrotingsbehandeling is een amendement (TK 36 200-XVI nr. 35 van de Kamerleden Hijink (SP), Van der Plas (BBB), Omtzigt (Groep Omtzigt), Van Esch (PvdD), Pouw-Verweij (JA21), Westerveld (GL) en Kuiken (PvdA)) ingediend t.a.v. zorgmedewerkers met post-COVID. Strekking is €150 mln beschikbaar te stellen voor een Long-Covid Fonds voor zorgmedewerkers die langdurige klachten hebben overgehouden aan een COVID-infectie. U heeft dit amendement ontraden omdat u niet vooruit wilt lopen op de voorlichting van de Raad van State. Begin december (waarschijnlijk 8 december) stemt de Kamer hierover.</p>
Stand van zaken	<p><u>Algemeen beleid t.a.v. post-COVID</u> VWS financiert een breed ondersteuningsaanbod voor iedereen die na een COVID-besmetting met post-COVID klachten kampt, ook zorgprofessionals kunnen daarvan gebruik maken. Zoals de ondersteuning door C-support en op het coronaplein, de tijdelijke regeling paramedische herstellzorg. En de richtlijnontwikkeling voor zorgprofessionals die met COVID-patiënten werken, zodat deze COVID-patiënten de best passende behandeling ontvangen. Ook wordt onderzoek gedaan naar aard en omvang van post-COVID-klachten en effectieve herstel- en nazorg.</p> <p><u>Specifiek voor zorgwerknemers met post-COVID: subsidieregeling gericht op behoud van langdurig zieke zorgwerknemers</u> Nog tot en met 31 januari 2023 kunnen zorgwerkgevers subsidie aanvragen voor vrijwillige verlenging van de loondoorbetaling aan langdurig zieke zorgwerknemers die in de periode maart 2022 t/m december 2022 twee jaar ziek zijn. Voorwaarden zijn dat de loondoorbetaling na het tweede ziektejaar met minimaal 6 maanden wordt verlengd; ondertussen blijven werkgever en werknemer werken aan herstel en re-integratie. De subsidie dekt gemiddeld 50% van</p>

	de kosten voor de loondoorbetaling
Feiten en cijfers	<p><u>Omvang van de problematiek o.b.v. gegevens UWV over WIA-keuringen die zijn uitgevoerd t/m juni 2022</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • 273 medewerkers uit de sector zorg en welzijn hebben tijdens de WIA-beoordeling corona als enige diagnose of hoofddiagnose ontvangen. In totaal zijn 769 medewerkers beoordeeld met corona als enige diagnose of hoofddiagnose. • 386 medewerkers uit de sector zorg en welzijn hebben tijdens de WIA-beoordeling corona als enige diagnose, hoofddiagnose of nevendiagnose ontvangen. In totaal zijn 1.221 medewerkers beoordeeld met corona als enige diagnose, hoofddiagnose of nevendiagnose. • Een derde van de personen met een WIA-beoordeling en post-COVID als diagnose is werkzaam in de sector zorg en welzijn. Aangezien één op de zes werknemers (excl. zpp'ers) in 2021 werkzaam was in deze sector, is er sprake van een grote relatieve oververtegenwoordiging van zorgmedewerkers in de cijfers van het UVW. • NB. Het UWV heeft te maken met achterstanden, waardoor bovenstaand overzicht geen compleet beeld geeft. Ook is voor een onbekend aantal werknemers de WIA-beoordeling uitgesteld vanwege een verlenging van de loondoorbetaling na het tweede ziektejaar.
Overig (zoals heikele punten en pers)	

13 - 19

5.1.2i Concept

Factsheet Implementatie adviezen Expertteam COVID-zorg

Onderwerp: Implementatie adviezen Expertteam COVID-zorg	
Kernboodschap	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgaanbieders zijn de afgelopen maanden druk bezig geweest met de implementatie van bewezen, effectieve interventies (modules) – zoals geïdentificeerd door het expertteam. • Iedereen in de zorg heeft zich heel hard ingezet om dit voor elkaar te krijgen. Ik ben daarvan onder de indruk. • Het LNAZ heeft op verzoek van VWS de voortgang van de implementatie gemonitord. Eind oktober is de tweede en laatste voortgangsrapportage verschenen. • Conclusie: het overall beeld is positief en de implementatie van de modules is nagenoeg afgerond. • VWS gaat tot eind dit jaar op werkbezoek naar alle ROAZ-regio's om op te halen hoe we de regio's verder kunnen (onder)steunen. We zullen dan ook verhalen ophalen van ontwikkelingen die door Covid zijn ontstaan of zijn versneld, en het verdienen verder te worden uitgelicht.
Argumentatie	<ul style="list-style-type: none"> • In het advies van het expertteam zijn goede (lokale) initiatieven aangereikt die overal in het land moeten worden ingezet. Daarbij is ook aangegeven welke landelijke maatregelen moeten worden genomen om deze initiatieven door te ontwikkelen en te borgen. • Een brede implementatie kan volgens het expertteam een duidelijke impact hebben op de gehele zorgketen. • In lijn met het advies zet het kabinet ook in op meer en beter inzicht op de druk op de zorg (hele keten), betere zorgcoördinatie en het continueren en doorontwikkelen van het landelijk spreiden van patiënten. • Een actueel ketenbeeld, met inzicht in capaciteit en continuïteit, is nodig om landelijk en regionaal de druk op de zorg te kunnen monitoren en tijdig in de juiste schakel van de keten te kunnen ingrijpen.
Stand van zaken	
Feiten en cijfers	<p>Het expertteam COVID-zorg adviseert de (regionale) implementatie van 8 modules. De resultaten zijn:</p> <p>Resultaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Module 1: Zuurstof en / of monitoring thuis wordt in 93% van de ziekenhuizen toegepast. De overige ziekenhuizen werken aan een uitrol op korte termijn. • Module 2: Taakdifferentiatie en opleiding is nagenoeg overal geïmplementeerd. • Module 3: Regionale coördinatie is nagenoeg overal geïmplementeerd. • Module 4: High Flow Nasal Oxygen (HFNO) is bij 85% van alle ziekenhuizen tijdens crisis inzetbaar op de kliniek.

	<ul style="list-style-type: none"> • Module 5: Het tijdelijk kunnen inrichten / opschalen van Post Anaesthesia Care Unit (PACU)-capaciteit is mogelijk in 55% van de ziekenhuizen. • Module 8: In vrijwel elke regio is inzicht in de VVT-capaciteit en zijn er afspraken gemaakt over de verdeling van VVT-patiënten. De keuze voor regionale concentratie van VVT-capaciteit wisselt tussen regio's. • Ten behoeve van module 6 - 'inzet van ZBC's', en module 7 - module 'vroegsignalering van hoog risicopatiënten in de huisartsenpraktijk' – werken we vanuit VWS met veldpartijen aan een nadere uitwerking van benodigde randvoorwaarden. <p>Met het LNAZ is afgesproken dat inzet van de modules geborgd wordt in het LNAZ opschalingsplan. Het expertteam heeft ook <u>pilots</u> georganiseerd waarin ervaring wordt opgedaan met innovatieve manieren om de COVID-capaciteit te vergroten of bestaande capaciteit effectiever in te zetten. Deze uitkomsten verwachten we Q1 2023.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>UMC Utrecht</u>: Proefimplementatie van een remote observatie centrum voor 24/7 monitoring op afstand van (de vitale functies van) o.a. COVID-patiënten. 2. <u>Maastricht UMC</u>: het proactief optimaliseren van de zorgcapaciteit met behulp van slimme digitale technologie (IC-cockpit) waarmee preventief handelen, het slimmer inzetten van kennis en kunde in het ziekenhuis, en samenwerking tussen regionale ziekenhuizen mogelijk gemaakt wordt. 3. <u>ROAZ Euregio (MST)</u>: COVID concentratieafdeling: elk ziekenhuis in de regio ontvangt COVID-patiënten maar vanaf een bepaalde drempel worden deze doorgestuurd naar een concentratieafdeling (betreft een simulatie met terugwerkende kracht).
Overig (zoals heikele punten en pers)	<p>Het toegankelijk houden van de zorg bij een nieuwe instroom van COVID-patiënten, vraagt naast implementatie van de modules ook andere randvoorwaarden (aparte factsheets).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wettelijke borging van regie en sturing 2. Helderheid over afspraken en financiering van de instandhouding van de IC-opschaling en -beschikbaarheid in 2023 <p>Een steeds terugkerend thema in het publiek debat is de <u>concentratie van COVID-zorg</u> (in een speciaal ziekenhuis). Het expertteam adviseert hier negatief over.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het onderzoek laat zien dat het concentreren van COVID-zorg in één categoriaal ziekenhuis nergens effectief is gebleken, alleen

- bij een bepaalde (niet realistische) schaalgrote.
- Het overgrote deel van de mensen die door een COVID-besmetting in het ziekenhuis terechtkomen bestaat uit patiënten met co-morbiditeit, die onder behandeling zijn van meerdere specialisten.
- Daarnaast is de beschikbaarheid van zorgprofessionals een bottleneck.
- Daarom is het landelijk concentreren van COVID-zorg in één ziekenhuis geen oplossing

Het regionaal concentreren van COVID-zorg op bestaande locaties heeft mogelijk wel meerwaarde omdat homogene patiëntgroepen worden geclusterd en hierdoor personeel, faciliteiten en middelen efficiënter ingezet kunnen worden. Onderzoek hiernaar (in de vorm van pilots) is nog niet afgerond.

23 - 32

5.1.2i Concept

Factsheet Oversterftcijfers

Onderwerp: Oversterfte 2022																																																																																												
Kernboodschap	<ul style="list-style-type: none"> • Het oversterfteonderzoek zoals uitgevoerd wordt naar aanleiding van motie 1617, beslaat een onderzoek naar de oversterfte in de periode vanaf het begin van de Corona crisis tot eind 2021. • Ook in 2022 is er oversterfte. Wat hiervoor de verklaringen zijn, is nog niet duidelijk. De oversterfte is complex, en kan verschillende verklaringen hebben (bijvoorbeeld hittegolven). Hierom is het belangrijk dat er gedegen onderzoek naar gedaan wordt. • Over de sterfte aan COVID-19 is onlangs weer een onderzoek verschenen vanuit het CBS. • Hieruit bleek dat de sterfte aan COVID-19 in juli 2022 hoger is geweest dan de maanden daarvoor. Daarnaast is de sterfte aan COVID-19 ook hoger dan dat het geval was in juli 2021 en juli 2020. • Voor 2020-2021 is specifiek onderzoek uitgevoerd naar de redenen en oorzaken van oversterfte. • Daaruit kwam naar voren dat COVID-19 een belangrijk aandeel heeft, maar mogelijk niet alles verklaart. 																																																																																											
Argumentatie																																																																																												
Stand van zaken	<ul style="list-style-type: none"> • De laatste cijfers vanuit het CBS laten zien dat er in juli een toename van het aantal overlijdens aan COVID-19 zichtbaar was. • Deze oversterfte kan (nog) niet verklaard worden gezien de complexiteit hiervan. • Het CBS geeft aan dat meerdere factoren een rol kunnen spelen (naast COVID-19), zoals bijvoorbeeld de hittegolf. • Om beter inzicht te krijgen in de redenen en oorzaken van de oversterfte van 2022 is onderzoek nodig. • Het huidige oversterfteonderzoek, wat naar aanleiding van de ingediende motie 1617 wordt uitgevoerd, beslaat de jaren 2020 en 2021. • Traject 3 van dit onderzoek (het laatste traject dat loopt via ZonMw) dient eerst zorgvuldig afgerond en geëvalueerd te worden voordat het besluit genomen kan worden om de scope uit te breiden naar 2022. • Het staat onderzoekers overigens vrij om eigenstandig te besluiten ook naar de cijfers voor 2022 te kijken. 																																																																																											
Feiten en cijfers	<p style="text-align: center;">Tabel 5i. Overledenen door COVID-19, per maand voor de jaren 2015-2022*</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2015</th> <th>2016</th> <th>2017</th> <th>2018</th> <th>2019</th> <th>2020</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Januari</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Februari</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> </tr> <tr> <td>Maart</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>2210</td> </tr> <tr> <td>April</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>6378</td> </tr> <tr> <td>Mei</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>1327</td> </tr> <tr> <td>Juni</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>267</td> </tr> <tr> <td>Juli</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>92</td> </tr> <tr> <td>Augustus</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>168</td> </tr> <tr> <td>September</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>337</td> </tr> <tr> <td>Oktober</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>2172</td> </tr> <tr> <td>November</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>3236</td> </tr> <tr> <td>December</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>3986</td> </tr> </tbody> </table>		2015	2016	2017	2018	2019	2020	Januari	0	0	0	0	0	0	Februari	0	0	0	0	0	0	Maart	0	0	0	0	0	2210	April	0	0	0	0	0	6378	Mei	0	0	0	0	0	1327	Juni	0	0	0	0	0	267	Juli	0	0	0	0	0	92	Augustus	0	0	0	0	0	168	September	0	0	0	0	0	337	Oktober	0	0	0	0	0	2172	November	0	0	0	0	0	3236	December	0	0	0	0	0	3986
	2015	2016	2017	2018	2019	2020																																																																																						
Januari	0	0	0	0	0	0																																																																																						
Februari	0	0	0	0	0	0																																																																																						
Maart	0	0	0	0	0	2210																																																																																						
April	0	0	0	0	0	6378																																																																																						
Mei	0	0	0	0	0	1327																																																																																						
Juni	0	0	0	0	0	267																																																																																						
Juli	0	0	0	0	0	92																																																																																						
Augustus	0	0	0	0	0	168																																																																																						
September	0	0	0	0	0	337																																																																																						
Oktober	0	0	0	0	0	2172																																																																																						
November	0	0	0	0	0	3236																																																																																						
December	0	0	0	0	0	3986																																																																																						

	2021*				2022*			
	juni		juli		juni		juli	
	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
Aantal overleden								
Totaal	158	93	92	86	136	134	373	316
tot 65 jaar	34	11	16	14	6	7	20	17
65 tot 79 jaar	82	42	32	19	47	30	104	63
80 jaar of ouder	42	40	44	53	83	97	249	236
Per 100 000 van de gemiddelde bevolking per leeftijdsklasse								
Totaal	1,8	1,1	1,1	1,0	1,5	1,5	4,2	3,5
tot 65 jaar	0,5	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3	0,2
65 tot 79 jaar	6,4	3,1	2,5	1,4	3,6	2,2	7,9	4,5
80 jaar of ouder	12,5	7,8	13,0	10,3	24,0	18,8	71,8	45,6
Overig (zoals heikele punten en pers)	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een grote stijging te zien van de oversterfte in juli 2022 ten opzichte van een maand eerder, en diezelfde maand één jaar én ook twee jaar geleden. • Het oversterfteonderzoek beslaat nu enkel tot eind 2021, en de cijfers van 2022 worden dus niet meegenomen. • Voor de cijfers van 2022 wordt wel toegejuicht dat de wetenschap hier met de beschikbare data bij het CBS zelf onderzoek naar doet, maar binnen het oversterfteonderzoek is het, in verband met zorgvuldigheid, belangrijk dit eerst in huidige vorm af te ronden en evalueren. 							

Factsheet Oversterfteonderzoek

Traject	Uitleg	afgerond
traject 1 – obv beschikbare cijfers CBS	CBS: een zo compleet mogelijk beeld van de doodsoorzaken van 2021 o.b.v beschikbare data	Afgerond januari 2022
traject 2 – verdiepend onderzoek CBS en RIVM	CBS en RIVM: verdiepend onderzoek gebruik makend van registerdata en vaccinatiegegevens o.b.v. meer data	Afgerond juni 2022
traject 3 – oversterfteonderzoek uitgevoerd door onafhankelijke onderzoekers, niet gelieerd aan het CBS of het RIVM, via ZonMW	Lijn 1: systematische literatuuranalyse met internationale vergelijking Lijn 2: onderzoek met beschikbare onderzoeks- en zorgdata Lijn 3: onderzoek met data van CBS, RIVM. GGD GHOR en GGD'en	Lijn 1 en 2 zijn gestart in september 2022. Lijn 3 gaat naar verwachting vanaf januari van start en zal eind 2023 afgerond worden.

Factsheet Datatoegang oversterfteonderzoek

Databron	Beschikbaar bij CBS?	Aanvullende informatie
Doodsoorzakenstatistieken	Ja	Loopt 4 maanden achter
Sterftcijfers	Ja	Loopt 4 maanden achter
CIMS (vaccinatieregistratie)	Ja (vanaf eind 2022)	
CoronIT (test-gegevens)	Deels (vanaf eind 2022)	Alleen positieve test-uitslagen
Osiris	Nee	Data overlapt met gegevens in HPZoneLite
NICE (ziekenhuisdata)	Nee	Niet 'cruciaal' voor het oversterfteonderzoek
Gegevens zorgverzekeringswet-zorgkosten	Ja	Voorlopige cijfers over 2021 worden in september 2023 gepubliceerd
Nivel	Nee	Onderzoekers dienen zelf een dataverzoek in bij Nivel
Diagnosegegevens Nederlandse Zorgautoriteit	Ja	
Lareb	Nee	Mogelijk kunnen onderzoekers zelf bij Lareb een verzoek indienen voor deze data
Databron	Beschikbaar bij CBS?	Aanvullende informatie
Doodsoorzakenstatistieken	Ja	Loopt een aantal weken achter
Sterftcijfers	Ja	Loopt een aantal weken achter
CIMS (vaccinatieregistratie)	Ja (vanaf eind 2022)	
CoronIT (test-gegevens)	Deels (vanaf eind 2022)	Alleen positieve test-uitslagen
Osiris	Nee	Niet 'cruciaal' voor het oversterfteonderzoek
NICE (ziekenhuisdata)	Nee	Niet 'cruciaal' voor het oversterfteonderzoek
Gegevens zorgverzekeringswet-zorgkosten	Ja	
Nivel	Ja	
Diagnosegegevens Nederlandse Zorgautoriteit	Ja	
Lareb	Nee	Mogelijk kunnen onderzoekers zelf bij Lareb een verzoek indienen voor deze data.

37 - 38

5.1.2i Concept

Kwetsbare groepen (debatdossier 28/9)

Factsheet Medisch kwetsbaren

Versie 20 september

Onderwerp:	
Kernboodschap	<ul style="list-style-type: none"> • Sectoren zijn expliciet gevraagd in de sectorplannen aandacht te hebben voor kwetsbare groepen. • Het MIT benut praktijkkringen met maatschappelijke organisaties om te beschikken over actuele kennis, informatie en inzichten. Praktijkkringen kunnen signalen verzamelen afkomstig uit bijvoorbeeld kringen van mensen met een beperking of chronische ziekte. • Onlangs is de nieuwe vaccinatieronde voor mensen uit medische (hoog)risicogroepen en zorgmedewerkers gestart, waarna het vaccineren wordt opengesteld voor iedereen vanaf 12 jaar.⁷ • Daarnaast verstrekt het kabinet via apotheken persoonlijke beschermingsmiddelen aan medisch kwetsbaren en degenen die voor hen zorgen (deze regeling loopt vooralsnog tot 1 januari 2023). • Het blijft belangrijk om – ook met een negatieve zelftest – voorzichtig te blijven in contact met mensen met een kwetsbare gezondheid. Het is voor het beschermen van kwetsbare mensen daarom nog steeds belangrijk om naast de specifieke COVID-19 adviezen ook de adviezen ten aanzien van basishygiëne te handhaven, zoals handen wassen, niezen/hoesten in de elleboog en ventileren.
Politieke afspraken (regeerakkoord, convenant, coalitieafspraken e.d.)	<p>In de Kamerbrief wordt ingegaan op de volgende moties:</p> <p>Motie 25295, nr. 1911, lid Bikker c.s.</p> <p>verzoekt de regering om naast de sectorplannen ook de maatschappelijke verbanden zoals voedselbanken, kerken, bibliotheken en buurtcentra uit te dagen en te ondersteunen in de ontwikkeling van een omgekeerde maatregelenladder en daarbij in het bijzonder de positie van jongeren samen met hen te expliciteren;</p> <p>verzoekt de regering voorts in overleg met de VNG een kader uit te werken hoe sociaal, psychisch en praktisch ondersteuning geboden kan blijven worden aan kwetsbare doelgroepen naarmate de epidemiologische maatregelen toenemen en de sectorplannen worden opgeschaald. <i>VWS heeft met medeoverheden gesproken over deze motie. Inmiddels is een handreiking voor ontmoetingsplekken en buurtcentra opgesteld en zijn gesprekken gevoerd met kerken. Het belang van het openhouden van dergelijke voorzieningen, ook voor kwetsbare groepen, wordt ondersteund door de eerdere lokale rondetafelgesprekken die dit voorjaar zijn gevoerd in een zestal gemeenten. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan deze motie.</i></p> <p>Motie 25295, nr. 1854, lid Paulusma</p> <p>verzoekt het kabinet, in samenwerking met maatschappelijke sectoren, in de</p>

⁷ Kamerstuk 25 295, nr. 1933.

	<p>sectorale aanpak expliciet aandacht te hebben voor kwetsbaren als onderdeel van de langetermijnstrategie. <i>We hebben sectoren expliciet gevraagd om aandacht te hebben voor kwetsbare groepen.</i></p> <p>Toezegging aan de leden Verkerk en Prins (EK)</p> <p>dat in het MIT ook expertise aanwezig zal zijn op het gebied van zingeving en spiritualiteit, en vertegenwoordigers van mensen met een kwetsbare gezondheid.</p> <p><i>Aan deze toezegging is tegemoet gekomen doordat het MIT gebruik maakt van praktijkkringen.</i></p>
Feiten & cijfers	<p>De regeling voor het via apotheken verstrekken van zelftesten en PBM-pakketten, inclusief FFP-2 maskers loopt tot 1 januari 2023.</p> <p>Regeling is beschikbaar voor medisch kwetsbaren in langdurige thuisisolatie, mensen die geen coronavaccin kunnen verdragen en hun mantelzorgers en PGB-hulpverleners.</p>

41 - 43

5.1.2i Concept

Coronatoegangsbewijs (debatdossier 15/12 versie 8/12)

Factsheet Coronatoegangsbewijs

Onderwerp: Coronatoegangsbewijs (ctb)	
Kernboodschap	<ul style="list-style-type: none"> • 14 sectoren hebben in hun sectorplannen het ctb benoemd als wenselijke maatregel om renderend open te kunnen blijven tijdens een zware opleving van het virus. • Andere maatregelen, zoals bijvoorbeeld een afstandsnorm, leiden in sommige sectoren tot ingrijpend capaciteitsverlies met de facto sluiting tot gevolg. • Op dit moment bestaat er geen juridische grondslag voor het ctb. Deze grondslag is ook niet voorzien in de Eerste tranche Wpg. • De Raad van State geeft aan dat het ctb in bepaalde omstandigheden kan bijdragen aan het voorkomen van verstrekkendere maatregelen. Ook het MIT heeft het ctb om die reden geadviseerd. • Indien uw Kamer wenst het ctb op te nemen in de gereedschapskist is het belangrijk dat u zich hier deze maand over uitspreekt, om nog een grondslag paraat te kunnen hebben voor een eventuele zware opleving van het virus. • Hoe langer het duurt voordat de Kamer zich uitspreekt, des te kleiner de kans dat een wetstraject nog haalbaar is om een grondslag paraat te hebben voor een eventuele opleving van het virus.
Argumentatie	<ul style="list-style-type: none"> • In het BWO sectorplannen van 26 augustus jl. is geconcludeerd dat kan worden gewerkt aan een wetsvoorstel dat de inzet van het ctb mogelijk maakt, mits daarvoor bij de Kamer draagvlak is. • Uit het Commissiedebat van 28 september jl. kon hierover geen conclusie worden getrokken. • Tijdens de begrotingsbehandeling op 18 oktober jl. is door de SP, BBB, PvdD en het lid Omtzigt een amendement ingediend dat voorstelt de middelen die zijn begroot voor het ctb in te zetten voor een long-COVID-fonds. • Er zal niet worden gestart met een wetstraject wanneer er geen duidelijk draagvlak bij de Kamer is.

45 - 56

5.1.2i Concept

Factsheet Ventilatie

Versie 19 september 2022

Onderwerp: Ventilatie	
Kernboodschap	Ventilatie blijft een belangrijk basisadvies om besmetting door het virus tegen te gaan. Wel moeten we goed kijken naar hoe er precies geventileerd wordt, omdat we deze winter ook zoveel mogelijk energie moeten besparen.
Argumentatie	Ventilatie is belangrijk, maar moet zo goed mogelijk en zo onderbouwd mogelijk worden uitgevoerd om besmettingen met het virus daadwerkelijk tegen te gaan.
Politieke afspraken (regeerakkoord, convenant, coalitieafspraken e.d.)	<ul style="list-style-type: none"> • De minister van OCW is, eventueel samen met de minister van BZK, bezig met wetgeving om CO2-meters in alle schoolgebouwen voor primair en voortgezet onderwijs verplicht te stellen. Dit wordt verder behandeld in de kamerbrief vanuit OCW medio september. • Het ministerie van EZK financiert, vanuit het topsectorenbeleid, het onderzoek van Health Holland en de Universiteit Utrecht naar effectiviteit van luchtreinigingstechnieken voor het tegengaan van Covid-19 specifiek.
Feiten & cijfers	<p>Ventilatie in het onderwijs</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn 721 verzoeken voor een dagbezoek binnengekomen waarvan ongeveer de helft al is uitgevoerd en de anderen op korte termijn plaatsvinden • De website van Ruimte-OK heeft 25.953 bezoekers van februari jl. tot nu), • De handreikingen en kennisdocumenten zijn 2.865 keer gedownload • De Hulplijn is 488 keer geraadpleegd. <p>Onderzoek naar ventilatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het Health Holland onderzoeksproject CLAIR ('Clean Air for everyone - Aerosols and viral transmissions, practical interventions by ventilation and air cleaning') (looptijd: 1 juli 2022 t/m 30 juni 2025) heeft een budget van bijna 2.8 miljoen euro en doet onderzoek naar de effectiviteit van luchtreinigingstechnieken specifiek voor het tegengaan van Covid-19.

	<ul style="list-style-type: none"> • NWO heeft via het Perspectief-programma 32 miljoen euro (looptijd: vijf jaar) beschikbaar gemaakt voor technologische ontwikkelingsprojecten, waaronder het MIST consortium wat onderzoek doet naar overdracht van virussen door de lucht.
<p>Overig (zoals heikele punten en pers)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ventilatie blijft een belangrijke basismaatregel, maar het openzetten van ramen om te ventileren leidt tot energieverpilling tijdens een winter waarin veel mensen niet of nauwelijks de energierekening kunnen betalen. • Er loopt nu topsectorenonderzoek naar de effectiviteit van ventilatietechnieken om specifiek Covid-19 besmettingen tegen te gaan, maar zelfs de tussentijdse resultaten zijn naar verwachting pas over een jaar beschikbaar.

Post-COVID bij zorgprofessionals (debatdossier 15/12 versie 8/12)

Factsheet Zorgprofessionals met post-COVID klachten

Onderwerp: Zorgprofessionals met post-COVID klachten	
Kernboodschap / inleidende tekst voor het "blokje" na de inleidende tekst	<ul style="list-style-type: none"> • Het kabinet vindt het schrijnend dat zorgmedewerkers die tijdens de eerste golf hebben gezorgd voor COVID-patiënten, nu ernstige gevolgen ondervinden van langdurige post-COVID klachten. • Het kabinet wil iedereen met post-COVID zo goed mogelijk ondersteunen en bovendien waar mogelijk inzetbaar houden voor de arbeidsmarkt. Daarvoor is eerder al een breed pakket aan ondersteuningsmaatregelen ontwikkeld. • Er wordt bijvoorbeeld onderzoek gedaan om een beter beeld te krijgen van de klachten en effectieve behandeling van post-COVID. En paramedische herstellzorg wordt tijdelijk vanuit het basispakket vergoed. • Ook zijn er maatregelen om zorgwerknemers aan het werk te houden, zoals de subsidieregeling voor het behoud van langdurige zieke zorgwerknemers. • Aanvullend hierop is deze zomer verkend of we iets kunnen doen voor de groep zorgmedewerkers die tijdens de eerste golf een besmetting heeft opgelopen en nu wegens langdurige post-COVID klachten minder of helemaal niet meer kan werken. • Op verzoek van het kabinet heeft de Raad van State gekeken naar het voornemen om een onverplichte tegemoetkoming te verstrekken aan een specifieke groep zorgmedewerkers. • Deze voorlichting heeft de minister voor LZS uw Kamer op 5 december toegestuurd. • Het kabinet zal hierover zo spoedig mogelijk een besluit nemen en de minister voor MLZS zal de Kamer hierover informeren.
Samenvatting van onderwerp dat voorligt	<p><u>Post-COVID i.r.t. het sociale zekerheidsstelsel</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgmedewerkers die langdurig ziek zijn, ondervinden daarvan inkomensgevolgen. In het tweede ziektejaar ontvangen sommigen nog slechts 70% van hun salaris. Bij instroom in de Wia vanaf het derde ziektejaar kan sprake zijn van verdere inkomensteruggang. Sommige zorgverleners met post-COVID zijn inmiddels zo lang ziek dat zij zijn ingestroomd in de Wia. • Het stelsel van sociale zekerheid biedt een vangnet in geval van ziekte en/of arbeidsongeschiktheid. Kabinet Rutte III heeft in juni 2020 reeds aangegeven dat COVID geen reden is om daarop aanpassingen te doen. • Zowel vanuit de vakbonden (CNV en FNV) als vanuit de Tweede Kamer wordt een beroep op de overheid gedaan om zorgmedewerkers te compenseren als zij inkomensgevolgen hebben van langdurige klachten na een COVID-besmetting (post-COVID). <p><u>Verkenning zomer 2022 t.a.v. ondersteuning van zorgmedewerkers met post-COVID uit de eerste golf</u></p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Afgelopen zomer is interdepartementaal verkend hoe verder invulling kan worden gegeven aan de aanpak van de problemen van de eerste golf-groep van zorgmedewerkers. Een voorstel voor het vervolg hierop is opgesteld: een onverplichte tegemoetkoming aan zorgmedewerkers die in de eerste golf zorg hebben verleend aan COVID-patiënten en/of daar nauw bij betrokken waren en in die periode COVID-19 hebben opgelopen en als gevolg daarvan langdurig ziek zijn geworden. • Het kabinet heeft besloten dit voorstel juridisch breder te laten wegen door de Raad van State (een ‘verzoek om voorlichting’ te doen). De minister van LZS heeft het verzoek om voorlichting op 28 september ter info aan de TK aangeboden. • Op 5 december heeft de Raad van State zijn voorlichting gepubliceerd. De Kamer is hierover geïnformeerd. • Het kabinet leest de voorlichting als volgt (niet om te delen met Kamer): • De Raad van State geeft aan dat vergoeding primair een aangelegenheid is tussen de werkgever en de werknemer. • Maar de omstandigheid dat de overheid een dringend beroep heeft gedaan op de werkgevers en de werknemers in de zorg, brengt mee dat een dringende morele verplichting op de overheid kan rusten om een voorziening te treffen. • Daarom geeft de Raad van State aan dat de overheid kan bijdragen in de kosten van een collectieve regeling tussen werkgevers en werknemers.
Context/achtergrondinformatie	<ul style="list-style-type: none"> • FNV en CNV hebben aangekondigd een kort geding tegen de staat te zullen aanspannen om vergoeding voor zorgmedewerkers af te dwingen. Als reactie op de voorlichting hebben zij laten weten dat volgens hen niets meer in de weg staat om op zeer korte termijn te komen tot een compensatieregeling voor zorgmedewerkers met post-COVID.VWS heeft tot op heden geen dagvaarding ontvangen. • Het vraagstuk van inkomensgevolgen voor zorgmedewerkers met langdurige klachten na een COVID-besmetting is in april 2021 voor het eerst door FNV geagendeerd voor een bestuurlijk overleg met vakbonden, beroeps- en werkgeversorganisaties. FNV vindt dat de overheid een tegemoetkoming moet geven voor de gezondheids- en financiële schade van zorgmedewerkers vanwege de grote risico's die zorgmedewerkers hebben gelopen. FNV verwijt de overheid dat zorgmedewerkers onbeschermd hebben gewerkt door: <ul style="list-style-type: none"> - gebrek aan persoonlijke beschermingsmiddelen, - onduidelijke en onvolledige (preventie)richtlijnen van het RIVM, - onzekerheid over besmette patiënten/cliënten of collega's door het beperkt testen. • FNV gaat uit van aansprakelijkheid van de overheid. VWS stelt zich op het standpunt dat van aansprakelijkheid geen sprake is.
Handelingsperspectief (wat doen we als VWS aan dit probleem)	<p><u>Algemeen beleid t.a.v. post-COVID</u></p> <p>VWS financiert een breed ondersteuningsaanbod voor iedereen die na een</p>

	<p>COVID-besmetting met post-COVID klachten kampt, ook zorgprofessionals kunnen daarvan gebruik maken. Zoals de ondersteuning door C-support en op het coronaplein, de tijdelijke regeling paramedische herstellzorg. En de richtlijnontwikkeling voor zorgprofessionals die met COVID-patiënten werken, zodat deze COVID-patiënten de best passende behandeling ontvangen. Ook wordt onderzoek gedaan naar aard en omvang van post-COVID-klachten en effectieve herstel- en nazorg.</p> <p><u>Specifiek voor zorgwerknemers met post-COVID: subsidieregeling gericht op behoud van langdurig zieke zorgwerknemers</u></p> <p>Nog tot en met 31 januari 2023 kunnen zorgwerkgevers subsidie aanvragen voor vrijwillige verlenging van de loondoorbetaling aan langdurig zieke zorgwerknemers die in de periode maart 2022 t/m december 2022 twee jaar ziek zijn. Voorwaarden zijn dat de loondoorbetaling na het tweede ziektejaar met minimaal 6 maanden wordt verlengd; ondertussen blijven werkgever en werknemer werken aan herstel en re-integratie. De subsidie dekt gemiddeld 50% van de kosten voor de loondoorbetaling. Op peildatum 1 december hebben 113 werkgevers een aanvraag ingediend voor in totaal 161 werknemers.</p>
<p>Politieke afspraken en betrokken partijen (regerakkoord, convenant, coalitieafspraken, mijlpalen e.d.)</p>	<p>Op 28 juni 2022 is de motie Paulusma-Bikker met een ruime meerderheid aangenomen. Deze motie verzoekt de regering zo spoedig mogelijk, maar ten minste binnen twee maanden met een brief te komen waarin staat op welke manier verder invulling zal worden gegeven aan de aanpak van de problemen van de eerste golf-groep (zorgmedewerkers en soms ook ander essentieel personeel, zoals onderwijspersoneel) en dan in het bijzonder als het gaat om financiën, her- en bijscholing en mogelijke re-integratie. In het debat van 28 juni jl. is afgesproken deze motie te focussen op enkel zorgmedewerkers.</p> <p>Op 16 september 2022 is de Kamer geïnformeerd dat de uitkomsten van de verkenning eerst worden voorgelegd aan de Raad van State en dat daarom de termijn van twee maanden niet wordt gehaald. Naar aanleiding van deze uitstelbrief hebben Paulusma en Bikker schriftelijke Kamervragen gesteld. Daarin is aangegeven dat de minister van LZS op één moment met een integrale reactie komt op de motie, aangezien alle onderdelen betrekking hebben op de vraag hoe deze groep te ondersteunen.</p> <p>Bij de begrotingsbehandeling is een amendement (TK 36 200-XVI nr. 35 van de Kamerleden Hijink (SP), Van der Plas (BBB), Omtzigt (Groep Omtzigt), Van Esch (PvdD), Pouw-Verweij (JA21), Westerveld (GL) en Kuiken (PvdA)) ingediend t.a.v. zorgmedewerkers met post-COVID. Strekking is €150 mln beschikbaar te stellen voor een Long-Covid Fonds voor zorgmedewerkers die langdurige klachten hebben overgehouden aan een COVID-infectie. U heeft dit amendement ontraden omdat u niet vooruit wilt lopen op de voorlichting van de Raad van State. Op 8 december stemt de Kamer hierover.</p>

<p>Cijfers</p> <p>(Vul hier de relevante cijfers in mbt het thema)</p>	<p><u>Omvang van de problematiek o.b.v. gegevens UWV over WIA-keuringen die zijn uitgevoerd t/m oktober 2022</u></p> <ul style="list-style-type: none">• 636 medewerkers uit de sector zorg en welzijn hebben tijdens de WIA-beoordeling corona als diagnose ontvangen. In totaal zijn 2.063 WIA-beoordelingen met corona als diagnose gegeven.• In de zorgsector is vaker sprake van corona als diagnose dan in de overige sectoren: 6,2% versus 3,6% van de WIA-claimbeslissingen.• NB. Het UWV heeft te maken met achterstanden, waardoor bovenstaand overzicht geen compleet beeld geeft.
--	---

63 - 64

5.1.2i Concept

Toezeggingen [28-09-2022] – [Commissiedebat – Ontwikkelingen rondom coronavirus] tbv TMD 8 dec

Toezeggingen Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

NR	Toezegging	STATUS
1.	in een brief voorbeelden te schetsen over wanneer maatregelen ingezet gaan worden.	Afgedaan: brief 'Huidig epidemiologisch beeld situatie in de zorg besluitvormingsprocedure en voorbeelden van maatregelen' (25 295, nr. 1953) (ipv 2 weken - toezegging, 3 weken later)
2.	de Kamer zo veel mogelijk als eerste te informeren alvorens maatregelen te treffen.	Nog niet afgedaan, wel <u>inhoudelijk meegenomen</u> : Beslisnota bij: 36194 Nota naar aanleiding van het verslag inzake wijziging Wpg ivm bestrijding van een epidemie van infectieziekten behorend tot groep A1, of een directe dreiging daarvan (36194-8, 30 november)
3.	de Kamer in de stand-van-zakenbrief op de hoogte te houden van de gesprekken met de medeoverheden.	We kunnen in een stavazabrief in het nieuwe jaar terugkomen op toezegging (in afstemming met BZK en EZK), bijv over de uitkomst van de botsproeven. Daarnaast heeft het MIT geadviseerd dat Rijk en medeoverheden ook sectorplan opstellen. Kabinet spreekt hier steun voor uit in aanstaande kabinetsreactie WRR-rapport en MIT-advies, die gaat eind januari naar Kamer.
4.	de Kamer begin volgend jaar te informeren over de planning, vervolgotranches en bijbehorende thema's.	Gebeurt nog: WGO 12 december.
5.	de Kamer voor het kerstreces te informeren over het onderzoek naar grondstoffen.	Kamer wordt voor het kerstreces geïnformeerd over vier onderzoeken naar leveringszekerheid, waaronder het onderzoek naar grondstoffen. Deze Kamerbrief gaat vandaag de lijn in. <i>Ter achtergrond [INTERN]</i>

		<ul style="list-style-type: none"> - Opschaalbaarheid productiecapaciteit in NL onderzoeken, dit wordt uitgezet in 2023. Staat los van 4 onderzoeken hierboven genoemd. - Aanbesteding opschalen productiecapaciteit pbm, zo complex nog onderzoeken, kunnen nog niks over zeggen richting Kamer.
6.	de Kamer voor het einde van het jaar per brief nader te informeren over de wachttijden in de zorg en de acties van zorgpartijen hieromtrent.	<p>Streven is dat brief nog voor de kerst uitgaat.</p> <p>1 dec heeft er een bo plaatsgevonden met de msz partijen. Op basis hiervan wordt de brief over de wachttijden in de msz aangepast. Verwachting is dat de brief vandaag de lijn in gaat.</p>

Toegevingen minister voor Langdurige Zorg en Sport

NR	Toegeving	STATUS
1.	om binnen enkele weken de Kamer te informeren over de onderzoeken die deze zomer zijn uitgevoerd (tav Nationale Zorgreserve)	<p>Brief zit in de lijn, pm verzending.</p> <p><i>(Ik verwacht dat we over de voortgang daarvan de Kamer binnen enkele weken ik kan niet zeggen hoeveel weken -- per brief kunnen informeren.) - Helder)</i></p>

Toegevingen minister van Economische Zaken en Klimaat

NR	Toegeving	STATUS
1.	terug te komen op de planning van de appreciatie van het MIT-advies dat volgende week de Kamer zal toekomen	<p>Loopt nog wordt afgedaan in kabinetsreactie WRR-rapport.</p> <p>Kabinetsreactie op MIT-advies wordt meegenomen in reactie op WRR-brief.</p> <p>Verwachting is dat brief eind januari naar Kamer wordt gestuurd.</p>

Stavaza moties - genoemd in Commissiedebat 28 september jl.

Wie	Nr.	Inhoud	Status
Omtzigt	1617	Onderzoek naar de redenen en oorzaken van oversterfte.	Loopt nog
Paulusma (D66), Den Haan, Bikker (CU), Agema (PVV), Van den Berg (CDA), Tielen (VVD), Kuiken (PvdA), Westerveld (GL), Van der Staaij (SGP)	1854 (25295)	verzoekt het kabinet, in samenwerking met maatschappelijke sectoren, in de sectorale aanpak expliciet aandacht te hebben voor kwetsbaren als onderdeel van de langetermijnstrategie,	Afgedaan: langetermijn-brief (16 september jl.)
Hijink (SP), Paulusma (D66)	1892 (25295)	verzoekt de regering om, in gesprek met ziekenhuizen, een landelijk expertisecentrum op te richten waar kennis en ervaring verzameld wordt voor de behandeling van postcovid en andere postinfectieuze aandoeningen,	Loopt nog: Na overleg met de veldpartijen, werken NFU en C-support de vormgeving van een expertisecentrum nader uit. Daarbij worden ook de patiëntenorganisaties betrokken.
Hijink (SP)	1894 (25295)	verzoekt de regering om ervoor te zorgen dat vanaf het schooljaar 2022-2023 CO ₂ -melders in alle klaslokalen hangen,	Afgedaan: mOCW Voortgangsbrief ventilatie op scholen en

			langetermijnaanpak onderwijshuisvesting' (30 september jl.)
Den Haan (Fractie Den Haan), Kuiken (PvdA), Paulusma (D66), Van den Berg (CDA), Van Esch (PvdD), Simons (BIJ1), Westerveld (GL)	1903 (25295)	verzoekt de regering vaste kaders te stellen aan de sectorplannen, regie te voeren en ervoor te zorgen dat de sectorplannen integraal worden getoetst op tegengestelde belangen en op borging van de positie van de mensen met een kwetsbare gezondheid in onze samenleving,	<u>Alleen inhoudelijk afgedaan:</u> langetermijn-brief (16 september jl.) <u>Niet concreet in brief benoemd</u>
Westerveld	1905 (25295)	verzoekt de regering om te streven naar een ic-basiscapaciteit van ten minste 1.150 bedden en met regelmaat in de praktijk te toetsen of deze capaciteit ook wordt gehaald,	Loopt nog
Bikker/Paulusma	1908 (25295)	verzoekt de regering om zo spoedig mogelijk, maar ten minste binnen twee maanden met een brief te komen waarin staat op welke manier verder invulling zal worden gegeven aan de aanpak van de problemen van deze "eerste golf"-groep en dan in het bijzonder als het gaat om financiën, her- en bijscholing en mogelijke re-integratie; verzoekt voorts om te verkennen om voor deze "eerste golf"-groep de vergoeding van zorgkosten die zijn gemaakt ten gevolge van postcovid en die bijdragen aan hun herstel, in overleg met zorgverzekeraars aanvullend mogelijk te maken,	PM check
Paulusma	1909	Biomedisch onderzoek	Loopt nog: Via ZonMw lopen op dit moment achttien onderzoeken naar post-COVID, waarvan twaalf biomedisch van aard dan wel met een biomedische component. Bij de kennisagenda wordt bekeken welke onderzoeken nationaal en internationaal lopen, inclusief de biomedische onderzoeken, en of aanvullend onderzoek nodig is.

Paulusma	1910 (25295)	verzoekt de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om in gesprek te gaan met de medische sector over deze plannen en hierbij de onderwerpen pandemische paraatheid en wendbaarheid van medisch onderzoek in tijden van crisis te agenderen,	Loopt nog
Bikker (CU), Van der Staaij (SGP), Van den Berg (CDA), Den Haan (Fractie Den Haan), Kuzu (DENK)	1911 (25295)	verzoekt de regering om naast de sectorplannen ook de maatschappelijke verbanden zoals voedselbanken, kerken, bibliotheken en buurtcentra uit te dagen en te ondersteunen in de ontwikkeling van een omgekeerde maatregelenladder en daarbij in het bijzonder de positie van jongeren samen met hen te expliciteren; verzoekt de regering voorts in overleg met de VNG een kader uit te werken hoe sociaal, psychisch en praktisch ondersteuning geboden kan blijven worden aan kwetsbare doelgroepen naarmate de epidemiologische maatregelen toenemen en de sectorplannen worden opgeschaald,	Deel maatschappelijke organisaties afgedaan: langetermijn-brief (16 september jl.) Deel medeoverheden : In aanstaande WRR/MIT-reactie (jan. 2023 in TK): kabinet acht het waardevol als ook de medeoverheden een sectorplan in gereedheid brengen. Cfm. motie zal vanuit kabinet daarbij aandacht worden gevraagd voor kwetsbare doelgroepen. BZK zal een aanjagende rol spelen in de totstandkoming daarvan.
Omtzigt, Westerveld (GL), Van der Plas (BBB), Kuiken (PvdA), Agema (PVV), Den Haan (Fractie Den Haan), Koekkoek (Volt), Gündoğan, Azarkan (DENK), Eerdmans (JA21), Stoffer (SGP), Van den Berg (CDA), Hijink (SP)	1916 (25295)	verzoekt de regering te bevorderen dat er structureel meer onderzoek gedaan wordt naar long covid, de diagnose, de biomedische oorzaak van long covid, de frequentie en de mogelijke behandelmethodes; verzoekt de regering de Kamer daarover binnen ongeveer een maand te informeren,	Loopt nog: U kunt hierover aangeven dat we met het veld werken aan de kennisagenda post-COVID en dat daaruit onder meer zal blijken of en welk onderzoek nodig is. Verder bevordert VWS via ZonMw studies naar post-COVID via het deelprogramma "COVID-19 aanhoudende klachten en nazorg.
Den Haan		PACU-capaciteit	Loopt nog
Van Esch		Registreren long covid patienten	Afgedaan/reactie:

			amerbrief (20 september 2021), daarbij heeft de minister van VWS onder meer aangegeven, dat uit overwegingen inzake proportionaliteit en privacy een centraal registratiepunt niet gewenst is.
Paulusma		Aandacht kwetsbaren sectorplannen	Afgedaan: langetermijn-brief (16 september jl.)

